

Onderwerp

Inzet nog niet bestemde klimaatgelden 2026

Beslispunten

1. In te stemmen met de onderbouwing voor de besteding van nog niet bestemde klimaatgelden ter waarde van € 590.000.
2. Het bedrag (€ 590.000) toe te voegen aan het duurzaamheidsbudget
3. Hiertoe bijgevoegde begrotingswijziging 2026-0260030 vast te stellen
4. In te stemmen met dat, wanneer niet het volledige bedrag van € 590.000 in 2026 wordt uitgegeven, het overgebleven budget aan de reserve duurzaamheid toegevoegd wordt om in 2027 in te zetten

Inleiding

In de Visie Geldrop-Mierlo 2044 is duurzaamheid een veelvoorkomend thema. We willen in 2044 een leefbaar Geldrop-Mierlo, waar volop ruimte is voor groen, klimaatadaptatie en circulariteit. We willen inzetten op duurzame energie, inwoners van warmte voorzien zonder gas en een goede ecologie. Daarnaast willen we duurzaam en natuurinclusief bouwen. Dit zijn grote ambities, die een andere werkwijze en soms (onverwacht) grote investeringen vragen.

Vanuit het rijk ontvangen wij sinds 2023 middelen voor het uitvoeren van klimaat- en energiebeleid. Dit ging in de jaren 2023 t/m 2025 via de tijdelijke regeling Capaciteit Decentrale Overheden voor klimaat- en Energiebeleid (CDOKE). Dit budget werd beschikbaar gesteld via een specifieke uitkering. Voor 2026 ontvangen we dit budget echter via een decentralisatie-uitkering. De hoogte van het te ontvangen budget was op voorhand niet bekend. Echter werd aangegeven dat de gemeente een structurele baat in de begroting op konden nemen tot 2030 op basis van het bedrag dat voor 2023 was geraamd. Dit bedrag was voor onze gemeente € 716.345. Uiteindelijk hebben we in 2026 een bedrag ontvangen van € 1.306.717. In dit voorstel geven we aan hoe wij het niet geraamde bedrag van (afgerond) € 590.000 in willen zetten. De genoemde activiteiten zijn een aanvulling op de activiteiten opgenomen in de uitvoeringsagenda van het programma duurzaamheid dat op 6 februari 2023 door u is vastgesteld.

Eerdere besluitvorming

In het raadsvoorstel over de Septembercirculaire 2025 (GM2025-2788756) is het volgende opgenomen met betrekking tot de uitkering vanuit CDOKE: *“Voor 2026 is er een inkomst voor de spuk geraamd van € 716.345. Deze spuk-inkomst gaan we niet realiseren en ontvangen we via de algemene uitkering. Het bedrag wat we via de algemene uitkering ontvangen is € 1.306.717. Het bedrag van de algemene uitkering is hoger dan de spuk-*

uitkering. Om het bedrag (€ 590.000) te gebruiken wat we meer ontvangen wordt er voor het einde van kwartaal 1 van 2026 een raadsvoorstel te worden voorgelegd aan uw raad. Als dit niet gebeurt dan vloeien de middelen terug naar het begrotingsresultaat via de 1e tussentijdse rapportage 2026.”

Wat willen we bereiken

Wij willen de in de Visie Geldrop-Mierlo 2044 gestelde ambities op duurzame energie, circulariteit, klimaatadaptatie en biodiversiteit behalen. Zo moeten we voor het onderwerp energie onder andere in 2050 van het gas af en moeten we zowel bestaande panden als nieuwbouw beter isoleren. Dit om zo snel mogelijk maar uiterlijk 2050 als gemeente CO₂-neutraal te zijn. Voor het onderwerp biodiversiteit is gesteld dat we in 2044 een natuurpositieve gemeente zijn, waar onder andere meer biodivers stedelijk groen is, natuur minder versnipperd is en nieuwbouw natuurinclusief is. Voor klimaatadaptatie geldt dat we meer water vasthouden, hittestress voorkomen en klimaatadaptief bouwen en voor het thema circulariteit geldt dat we in 2050 volledig circulair willen zijn. Dit houdt onder meer in dat we circulair (ver)bouwen en restafval minimaliseren.

Argumenten

1.1 Het volledige bedrag is bedoeld voor het uitvoeren van klimaat- en energiebeleid

De CDOKE-gelden die we in 2026 via de decentralisatie-uitkering hebben ontvangen liggen in lijn met het bedrag dat we in 2025 hebben ontvangen via een specifieke uitkering. Toen ontvingen we € 1.307.113,02. Deze middelen zijn door het rijk in 2024 verhoogd. In 2024 concludeerde de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) in hun advies dat extra middelen nodig zijn voor gemeenten voor de uitvoering van het klimaat- en energiebeleid. De verandering van uitkeringsvorm (van specifieke uitkering naar decentralisatie-uitkering) beperkt de administratieve lasten en geeft meer beleidsvrijheid, maar betekent niet dat de reden waarom wij het bedrag ontvangen gewijzigd is. De intentie van het rijk is dat het bedrag ingezet wordt om bij te dragen aan het behalen van de klimaatdoelen.

1.2 Om de gestelde ambities te behalen is extra geld nodig.

Zowel op nationaal als lokaal niveau lijken we de duurzame ambities niet te halen. Om energieneutraal te worden is nog grote inzet nodig, de trend van biodiversiteitsverlies zet door en ook lijkt het er niet op dat we onze doelen wat betreft circulariteit gaan halen. Willen we het mogelijk maken deze ambities toch te behalen, is extra inzet en dus ook extra geld nodig.

1.3 Een aantal activiteiten kosten meer dan verwacht.

Om energieneutraal te worden is het cruciaal te isoleren. Omdat mogelijk te maken, stellen wij – net als vrijwel elke andere gemeente – een Soortenmanagement plan (SMP) op. Hiermee brengen we populaties gebouwde bewonende soorten in kaart, waardoor inwoners geen dure onderzoeken meer hoeven te doen voor ze mogen isoleren. Dit is

echter kostbaarder dan in 2024 werd verwacht. Ook andere maatregelen zoals het Energiehuis Slim Wonen, kosten meer dan initieel verwacht. Deze maatregelen zijn echter wel cruciaal bij het stimuleren van inwoners tot isoleren. In de onderbouwing in de bijlage is een uitgebreidere toelichting te lezen.

1.4 Door nu meer te besteden aan duurzaamheid, voorkom je grote kosten in de toekomst.

Klimaatadaptief en natuurinclusief bouwen, energieneutraal bouwen, groene wijken en het creëren van groen-blauwe netwerken. Het zijn allemaal maatregelen die meer geld kosten dan traditionele werkwijzen. Echter, wanneer we deze extra kosten niet maken aan de voorkant, kost het later veel meer geld om hiervoor te compenseren. Wanneer we nu niet natuurinclusief bouwen, moeten we later veel kostbaardere mitigerende maatregelen nemen voor gebouwbewonende soorten. Wanneer we onvoldoende ruimte voor groen creëren bij bouwprojecten, moeten we later kostbare maatregelen nemen voor klimaatadaptie. En wanneer we nu niet energieneutraal bouwen, moeten we inwoners later overtuigen te isoleren en hen daarbij ondersteunen.

Kanttekeningen

1.1 De bedragen zijn een raming

Van de vermelde bedragen in de bijlage is alleen het benodigde bedrag voor het SMP (€250.000,-) al geoffreerd. Voor de overige bedragen geldt dat er sprake is van een kostenraming. De werkelijk gemaakte kosten kunnen hoger, maar ook lager zijn.

1.2 Het kan zijn dat niet al het geld in 2026 wordt uitgegeven

Hoewel duidelijk is dat het geld nodig is, kan het zijn dat niet het gehele budget in 2026 wordt uitgegeven. Zo verwachten we in 2026 al een aantal mitigerende maatregelen te nemen voor gebouwbewonende soorten, maar zijn we van de markt afhankelijk hoeveel er daadwerkelijk gerealiseerd kan worden. Het geraamde budget voor duurzaam bouwen is een ander voorbeeld. Daar zijn we afhankelijk van de planning van lopende bouwprojecten. Mocht niet het gehele budget in 2026 zijn uitgegeven, dan kan het overgebleven budget aan de reserve duurzaamheid toegevoegd worden en in 2027 ingezet worden.

Wat gaan we daarvoor doen

Na besluitvorming zullen wij gefaseerd de verschillende activiteiten starten. Deze zijn in aanvulling op de activiteiten uit de uitvoeringsagenda bij het programma duurzaamheid.

Activiteit	Geplande startdatum	Geplande einddatum	Bedrag	toelichting
SMP	03-2026	07-2027	€250.000,-	Er is een partij gevonden die in 2026 kan starten. De doorlooptijd van een SMP is 1,5 jaar, maar de geraamde kosten worden dit jaar gemaakt.
Mitigerende Maatregelen	07-2026	-	€50.000,-	Voor we maatregelen kunnen nemen, is eerst onderzoek nodig om te lokaliseren waar maatregelen nodig zijn. Vervolgens moeten we de komende jaren maatregelen blijven nemen o.b.v. hoeveel er geïsoleerd wordt. De geraamde kosten worden in 2026 of uiterlijk 2027 gemaakt.
Energiehuis Slim Wonen (EHSW)	03-2026		€50.000,-	Uit de financiële onderbouwing van het EHSW blijkt dat voor 2026 een extra bijdrage nodig is om de bestaande diensten aan te kunnen blijven bieden en daarnaast te kunnen werken aan het verder doorontwikkelen van het loket in lijn met de EPBD IV. Dit betreft een structurele verhoging, maar de hier geraamde kosten worden in 2026 gemaakt.
Buurtacties	04-2026	12-2026	€20.000,-	De geraamde kosten worden naar verwachting in 2026 gemaakt. Bij succes kan deze actie jaarlijks plaatsvinden.
Subsidieregeling inductie	09-2026	12-2027	€50.000,-	De subsidie wordt in 2026 nog opengesteld, maar zal naar verwachting minimaal tot eind 2027 aangeboden worden.

Hergebruik materialen eigen panden	05-2026	12-2026	€40.000,-	De opdracht wordt naar verwachting in 2026 gegund en (grotendeels) gemaakt.
Duurzaam bouwen	03-2026	12-2027	€100.000,-	Bij bouwprojecten is veel potentie, maar wordt doorgaans beperkt rekening gehouden met duurzaamheid. Welke kosten er precies nodig zijn en wanneer die worden gemaakt is afhankelijk van de verschillende projecten.
Duurzaamheids-enquête	09-2026	12-2026	€30.000,-	De geraamde kosten worden naar verwachting in 2026 gemaakt.
Totaal			€590.000,-	

Wat mag het kosten

De activiteiten die, in aanvulling op de activiteiten opgenomen in de uitvoeringsagenda van het programma duurzaamheid dat 6 februari 2023, voor 2026 zijn gepland zijn hiervoor vermeld. Het totaalbedrag van € 590.000 wordt bekostigd uit de van het Rijk ontvangen decentralisatie-uitkering.

Duurzaamheid

Alle uitgaven en projecten die worden gedaan dragen bij aan de duurzaamheidsdoelen van de gemeente.

Burgerparticipatie

Eén van de beoogde projecten is specifiek gericht op het burgerparticipatie. Middels een duurzaamheidsenquête vragen we inwoners waar hun behoeften en barrières liggen rondom duurzaamheid.

Evaluatie

In de loop van 2026 wordt het programma duurzaamheid geactualiseerd. Onderdeel daarvan is dat we onze activiteiten evalueren en bepalen welke activiteiten we in de periode 2027 en daarna uit willen blijven voeren. De hier genoemde activiteiten zullen daar waar mogelijk meegenomen worden in deze evaluatie.

Bijlagen:

Onderdeel van besluit:

- Onderbouwing besteding nog niet bestemde klimaatgelden
- Begrotingswijziging 2026-0260030

Achtergrondinformatie:

- Programma Duurzaamheid

Geldrop, 21 januari 2026

Valid Signed door N. Scheltens
op 23-01-2026

N.J.H. Scheltens
secretaris

Valid Signed door J.C.J. van Bree
op 23-01-2026

J.C.J. van Bree
burgemeester